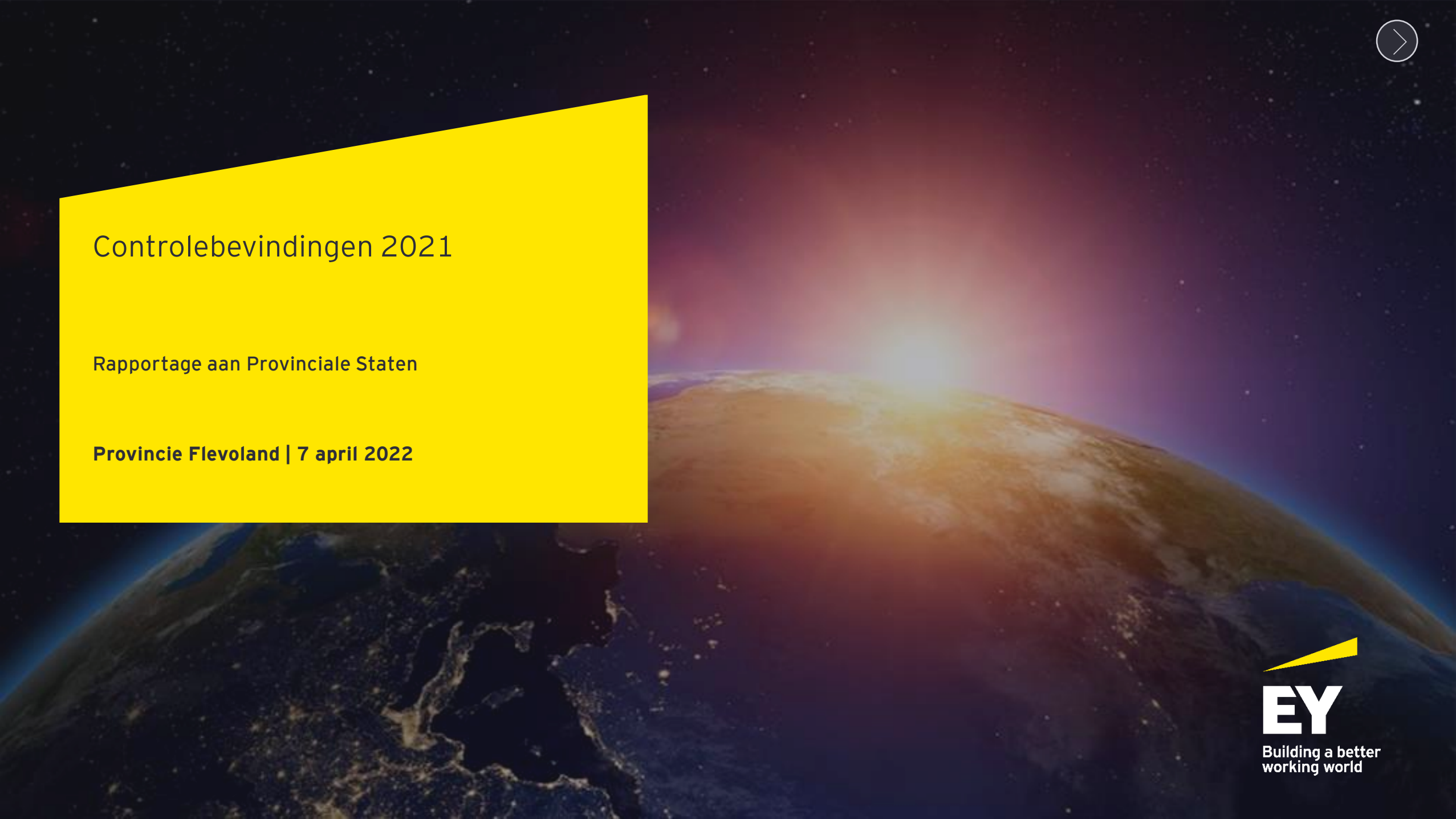

Controlebevindingen 2021

Rapportage aan Provinciale Staten

Provincie Flevoland | 7 april 2022

Ernst & Young Accountants LLP
Leonard Springerlaan 17
9727 KB Groningen, Netherlands
Postbus 977
9700 AZ Groningen, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 25 05
ey.com

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

VERTROUWELIJK

Provinciale Staten van
de provincie Flevoland
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

Groningen, 7 april 2022

REQ6664307/ET/mh

Geachte leden van Provinciale Staten,

In aansluiting op onze controle van de jaarrekening 2021 van de provincie Flevoland hebben wij het genoegen u hierbij de resultaten van onze controle te presenteren. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met het controleplan welke wij op 8 december 2021 aan u hebben uitgebracht.

Dit accountantsverslag bevat de onderwerpen waarvan wij het van belang vinden om met u te delen alsmede de onderwerpen waar wij vanuit wet- en regelgeving verplicht zijn om over te rapporteren. De resultaten uit onze controle zijn in een open en transparante dialoog besproken met de ambtelijke organisatie, het directieteam, de portefeuillehouder financiën en het college. In het vervolg van deze brief is het college van Gedeputeerde Staten en het directieteam gezamenlijk aangeduid als management, tenzij expliciet anders benoemd. Wij bespreken de inhoud van dit verslag met u tijdens de Integrale beeldvormende sessie op 13 april 2022.

Wij spreken onze waardering uit voor de plezierige samenwerking met de medewerkers van de provincie Flevoland.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

w.g. L.M. de Vries MSc EMA RA
Externe Accountant

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Managementsamenvatting

Wij hebben onze controle afgerond. Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met het controleplan d.d. 8 december 2021. De controle 2021 is volgens planning verlopen en in overeenstemming met de met elkaar overeengekomen tijdslijnen. Wij spreken onze waardering uit voor de plezierige samenwerking met de medewerkers van de provincie Flevoland.

Op de volgende pagina's hebben wij een tabel opgenomen met daarin de belangrijkste onderwerpen van onze controle die wij met u willen delen.

Uitkomsten controle

- ▶ **Goedkeurend oordeel ten aanzien van getrouwheid:** wij hebben op 7 april 2022 een controleverklaring met een **goedkeurend oordeel betreffende de getrouwheid** van de jaarrekening 2021 van de provincie Flevoland verstrekt.
- ▶ **Oordeel met beperking ten aanzien van rechtmatigheid:** wij hebben op 7 april 2022 een controleverklaring met een **oordeel met beperking betreffende de rechtmatigheid** van de jaarrekening 2021 van de provincie Flevoland verstrekt. De omvang van de financiële rechtmatigheidsfouten (€ 2,9 miljoen) is hoger dan onze goedkeuringstolerantie van € 2,2 miljoen. Dit leidt tot aanpassing van ons oordeel over de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties. De financiële rechtmatigheidsfouten zien toe op het niet-naleven van de Europese aanbestedingsregels en een kredietoverschrijding en zijn verderop in dit verslag nader toegeelicht.
- ▶ Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd ten aanzien van de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de definitieve jaarrekening 2021 van de provincie Flevoland.
- ▶ Wij concluderen dat het jaarverslag in alle materiële aspecten is opgesteld in overeenstemming met het BBV en geen materiële inconsistenties bevat met de jaarrekening.
- ▶ **Uitbreiding controleverklaring voor fraude en continuïteit:** Fraude en continuïteit zijn onderwerpen die in het maatschappelijk verkeer de afgelopen tijd meer aandacht hebben gehad. In navolging daarop heeft de Koninklijke Nationale Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) in december 2021 wijzigingen in controlestandaard 700 met betrekking tot de verplichte rapportering over continuïteit en fraude in de controleverklaring goedgekeurd. Deze uitgebreide rapportering is verplicht vanaf verslagjaar 2022. Wij hebben deze nieuwe regelgeving echter reeds toegepast in onze verklaring bij de jaarrekening 2021 van de provincie Flevoland en rapporteren daarin over de onderken de risico's voor fraude en continuïteit (bij de provincie de afweging of de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel zijn op te vangen) en hoe wij daaraan in de controle opvolging hebben gegeven. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar pagina 39.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Managementsamenvatting

Belangrijkste aandachtspunten in onze controle	Onze belangrijkste observaties	Schattings-onzekerheid	Conclusie ten aanzien van de positie in de jaarrekening	Pagina referentie
Onze analyse van het resultaat 2021	Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 16,3 miljoen voordelig. De afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn toereikend toegelicht in de jaarrekening. Wij constateren dat de afwijking tussen het gerealiseerde resultaat en het begrote gerealiseerde resultaat in de gewijzigde begroting (van € nihil) relatief fors is (6,5% van de begrote totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves). Wij adviseren het college de oorzaken hiervan nader te analyseren en te borgen dat indien noodzakelijk de begroting tijdig wordt bijgesteld.	N.v.t.	Aanvaardbaar	Pagina 8
Naleving van de Europese aanbestedingsregels	Van de totale aanbestedingsplichtige inkopen van € 111,8 miljoen is € 2,5 miljoen onrechtmatig aanbesteed. Wij hebben hiervoor een financiële rechtmatigheidsfout meegenomen in ons overzicht met controleverschillen.	N.v.t.	Financiële rechtmatigheidsfout van € 2,5 miljoen	Pagina 9-12
Verantwoording van de bezoldiging van de topfunctionarissen in de WNT-verantwoording	Wij hebben vastgesteld dat de WNT is nageleefd en dat de WNT-verantwoording in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.	N.v.t.	Aanvaardbaar	Pagina 13
Juiste en volledige toerekening van de subsidielasten aan het boekjaar, rekening houdende met de verplichte stelselwijziging	In de jaarrekening 2021 is een op basis van de geldende verslaggevingsrichtlijnen (in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) verplichte stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van de lastnemering uit hoofde van verstrekte meerjarige projectsubsidies. Wij hebben vastgesteld dat - rekening houdende met deze stelselwijziging - de subsidielasten over 2021 juist, volledig en rechtmatig zijn verantwoord in de jaarrekening en dat de stelselwijziging adequaat is toegelicht in de toelichting op de jaarrekening.	Laag	Aanvaardbaar	Pagina 14

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Managementsamenvatting

Belangrijkste aandachtspunten in onze controle	Onze belangrijkste observaties	Schattings-onzekerheid	Conclusie ten aanzien van de positie in de jaarrekening	Pagina referentie
Geen oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten geconstateerd	Wij hebben geen bijzonderheden geconstateerd die duiden op het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college van Gedeputeerde Staten met als doel het jaarrekeningresultaat oneigenlijk te beïnvloeden.	Laag	Aanvaardbaar	Pagina 15
Waardering Flevokust Haven	De marktwaarde van Flevokust Haven is ultimo 2021 gelijk aan voorgaand jaar. Voor het verschil tussen de vervaardigingsprijs en de ingeschatte marktwaarde is een voorziening van € 7,4 miljoen opgenomen. In de concept jaarrekening was deze voorziening € 0,2 miljoen te hoog verantwoord. Voor het verschil hebben wij een correctie voorgesteld, welke juist en volledig is verwerkt in de definitieve jaarrekening.	Middel	Gecorrigeerd controleverschil, aanvaardbaar in definitieve jaarrekening	Pagina 16
Waardering van de verstrekte lening aan Stichting DE-on (EEF)	Wij kunnen ons vinden in de door het college gemaakte inschatting van de waardering van de verstrekte lening (voorziening van € 0,9 miljoen).	Middel	Aanvaardbaar	Pagina 17
Onderbouwing en interne beheersing ten aanzien van materiële vaste activa	Op basis van onze uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de materiële vaste activa hebben wij diverse observaties en aanbevelingen inzake de interne beheersing en onderbouwing van de materiële vaste activa geconstateerd. Het is de ambitie van de provincie om deze aanbevelingen met de implementatie van het nieuwe financiële systeem per 1 januari 2023 op te volgen.	N.v.t.	Aanvaardbaar	Pagina 18

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Managementsamenvatting

Belangrijkste aandachtspunten in onze controle	Onze belangrijkste observaties	Schattings-onzekerheid	Conclusie ten aanzien van de positie in de jaarrekening	Pagina referentie
Verantwoording van specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage	Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.	N.v.t.	Aanvaardbaar	Pagina 19
Verantwoording van project Roggebot	Project Roggebot betreft een omvangrijk project met grote impact op diverse posten in de jaarrekening. Wij hebben geconstateerd dat de investeringen inzake project Roggebot in de concept jaarrekening onvolledig waren verantwoord voor een bedrag van € 1,5 miljoen. Wij hebben hiervoor een correctie (reclassificatie) voorgesteld, die juist en volledig is verwerkt in de definitieve jaarrekening. Op basis van de door ons verrichte controlewerkzaamheden concluderen wij dat de met project Roggebot samenhangende baten en lasten alsmede balansposities in de definitieve jaarrekening 2021 (inclusief de SiSa-bijlage) juist en volledig zijn verantwoord.	N.v.t.	Gecorrigeerd controleverschil, aanvaardbaar in definitieve jaarrekening	Pagina 20
Vrijval overlopend passief Halve aansluiting A6	Per ultimo 2021 zijn de werkzaamheden ten aanzien van de Halve aansluiting A6 vergevorderd. De provincie schat in dat van het totale nog beschikbare budget van € 2,2 miljoen nog € 1,3 miljoen nodig is voor de nog uit te voeren werkzaamheden. Het restantbudget van € 0,9 miljoen komt contractueel ten gunste van de provincie Flevoland en dient vrij te vallen in het jaarrekeningresultaat. In de concept jaarrekening was voor het restantbudget een schuldpositie verantwoord. Wij hebben hiervoor een correctie voorgesteld, die juist en volledig is verwerkt in de definitieve jaarrekening.	N.v.t.	Gecorrigeerd controleverschil, aanvaardbaar in definitieve jaarrekening	Pagina 21

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Managementsamenvatting

Belangrijkste aandachtspunten in onze controle	Onze belangrijkste observaties	Schattings-onzekeerheid	Conclusie ten aanzien van de positie in de jaarrekening	Pagina referentie
Overschrijding investeringskrediet Food Forum Floriade	Het investeringskrediet van Food Forum (Innovatiepaviljoen Floriade) is in 2021 overschreden met € 0,5 miljoen. Deze overschrijding is door de organisatie geïdentificeerd, echter is niet bij Provinciale Staten om aanvullend krediet gevraagd. De kredietoverschrijding leidt tot een financiële rechtmatigheidsfout van € 0,5 miljoen, die wij hebben meegewogen in ons oordeel betreffende de rechtmatigheid van de jaarrekening (zie overzicht controleverschillen in de bijlage).	N.v.t.	Financiële rechtmatigheidsfout van € 0,5 miljoen	Pagina 22
Verantwoording Food Forum Floriade	Het innovatiepaviljoen Food Forum (boekwaarde ultimo 2021: € 3,5 miljoen) is in de jaarrekening 2021 geclassificeerd als vastgoed met een maatschappelijke functie. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat sprake is van een bestuurlijke intentie om het Food Forum duurzaam te exploiteren en ook als zodanig in de begroting is opgenomen. Het college heeft bevestigd dat hiervan sprake is. Op basis van het BBV speelt een eventuele duurzame waardevermindering dan ook geen rol. Indien de bestuurlijke intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie te verkopen, of de bestemming ervan te wijzigen naar vastgoed met een bedrijfseconomische functie dan moet, indien er sprake is van een naar verwachting duurzaam lagere marktwaarde ten opzichte van de boekwaarde, een duurzame waardevermindering worden verantwoord.	N.v.t.	Aanvaardbaar	Pagina 23

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Onze kernpunten in de controle

Wij hanteren een top-down en risk-based controleaanpak. Hierbij richten we relatief meer aandacht op onderdelen met een hoger risico of met een grotere impact op de jaarrekening. In lijn met ons controleplan hebben we de belangrijkste aandachtspunten geïdentificeerd als kernpunten van de controle.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Analyse van het resultaat 2021

Gerealiseerd resultaat 2021

Het gerealiseerd resultaat (resultaat na begrote mutaties in reserves) over het jaar 2021 bedraagt € 16,3 miljoen voordelig (2020: € 11,1 miljoen voordelig) ten opzichte van een begroot resultaat van € nihil.

Het resultaat over 2021 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven:

Bedrag (in € 1.000)	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Afwijking
Totale lasten	€ 208.856	€ 179.688	€ 29.167
Totale baten	(€ 194.584)	(€ 197.218)	€ 2.634
Saldo van baten en lasten	€ 14.272	(€ 17.529)	€ 31.803
Mutaties in reserves	(€ 14.272)	€ 1.219	(€ 15.491)
Gerealiseerd resultaat	€ 0	(€ 16.310)	€ 16.310

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2021 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de afwijkingen die tot het rekeningresultaat van € 16,3 miljoen voordelig leiden. In de tabel rechts hebben wij een overzicht opgenomen van de programmaonderdelen die het resultaat met name bepalen. Voor de inhoudelijke analyse van de afwijkingen ten opzichte van de begroting verwijzen wij naar de jaarrekening 2021.

Begrotingsbeheer

Er is sprake van relatief grote afwijkingen van de baten en lasten ten opzichte van de gewijzigde begroting. Op totaalniveau bedraagt het gerealiseerd resultaat ten opzichte van de totale begrote lasten inclusief toevoegingen aan de reserves 6,5%. Op basis van onze controle en de verschillenanalyse zoals opgenomen in de jaarstukken constateren wij dat deze verschillen, met name ten aanzien van de lasten, deels in een vroegtijdig stadium voorzien hadden kunnen

worden. Hier hebben tussentijds echter geen of niet volledig begrotingswijzigingen voor plaatsgevonden.

Wij begrijpen dat het een bewuste keuze is om geen najaarsnota op te stellen, waarmee grote begrotingswijzigingen aan het eind van het jaar kunnen worden vastgesteld door Provinciale Staten.

Het verschil tussen het begrote en gerealiseerde saldo wordt voor een belangrijk deel verklaard door algemene dekkingsmiddelen, stelposten en actualisatie van voorzieningen. Op basis van de huidige systematiek, waarbij de laatste grote begrotingswijzigingen in de zomernota worden doorgevoerd, is de begroting hier niet op geactualiseerd. Wij adviseren het begrotingsbeheer aan te scherpen en tijdiger begrotingswijzigingen door te voeren.

De verschillenanalyses in de jaarstukken zijn van voldoende niveau, maar kunnen op onderdelen verder worden aangescherpt. Wij adviseren de provincie hier extra aandacht voor te hebben.

Afwijking in baten en lasten per programmaonderdeel ten opzichte van begroting (bedragen x € 1.000)	Voordelig	Nadelig
1.1 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en landschap	€ 1.753	-
2.2 Natuur en landelijk gebied	€ 4.831	-
3.2 Gebiedsopgaven	€ 4.199	-
6.3 Infrastructuur	€ 2.222	-
7.1 Bestuur	€ 1.504	-
7.3 Algemene dekkingsmiddelen en stelposten	€ 8.191	-
Overig (< € 1.500)	€ 9.095	-
Totaal	€ 31.803	
Gerealiseerd resultaat	€ 16.310	

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Naleving van de Europese aanbestedingsregels (1/4)

Kernpunt

Als gevolg van de complexe wet- en regelgeving rondom Europese aanbestedingen bestaat een verhoogd risico dat inkopen niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels plaatsvinden. Gezien de omvang van deze inkopen kan dit inherent tot materiële financiële rechtmatigheidsfouten in de jaarrekening leiden. Daarnaast was voorgaand jaar sprake van materiële financiële rechtmatigheidsfouten, hetgeen we hebben meegenomen in onze risico-inschatting.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen of de Europese aanbestedingsregels over 2021 zijn nageleefd:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij de verantwoordelijk medewerkers van de inkoopafdeling en de Verbijzonderde interne controle (VIC).
- ▶ Kennisgenomen van de uitkomsten van de door de VIC uitgevoerde spendanalyse.
- ▶ Aan de hand van de spendanalyse steekproefsgewijs vaststellen of inkopen die de geldende Europese aanbestedingsdrempels overschrijden Europees zijn aanbesteed.
- ▶ Vaststellen of in 2021 gegunde opdrachten die de Europese aanbestedingsdrempel overschrijden maar nog niet tot inkopen in 2021 hebben geleid Europees zijn aanbesteed.
- ▶ Analyse en bepaling van de impact van de rechtmatigheidsfouten uit voorgaand jaar op de rechtmatigheid van het huidige jaar.
- ▶ Meerjarenanalyse van de inkopen per crediteur om vast te stellen of sprake is van repeterende inkopen die (meerjarig) de Europese aanbestedingsdrempel overschrijden en of deze Europees zijn aanbesteed.
- ▶ Analyse van het interne contractenregister en de interne aanbestedingskalender.

Belangrijkste observaties:

Uit de uitgevoerde controlewerkzaamheden blijkt dat over 2021 voor een bedrag van € 2,5 miljoen (vorig jaar: € 1,7 miljoen) aan inkopen niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. Wij hebben hiervoor derhalve een financiële rechtmatigheidsfout meegenomen in ons overzicht met ongecorrigeerde controleverschillen. De geconstateerde onrechtmatige inkopen zien met name toe op:

- ▶ externe inhuur van personeel (€ 0,9 miljoen);
- ▶ licenties voor IT-applicaties (€ 0,9 miljoen);
- ▶ inkoop van overige leveringen en diensten (€ 0,7 miljoen).

Deze rechtmatigheidsfouten zijn op de volgende pagina nader toegelicht.

De omvang van de rechtmatigheidsfouten uit hoofde van niet-naleving van de Europese aanbestedingsregels is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar. Zoals ook toegelicht in de managementsamenvatting heeft deze bevinding impact op ons oordeel betreffende de rechtmatigheid van de jaarrekening.

Wij zien echter dat de organisatie in ontwikkeling is en constateren ten aanzien van het aanbestedingsproces de volgende positieve ontwikkelingen:

- ▶ de organisatie heeft een groot deel van de bevindingen zelfstandig en in een vroegtijdig stadium geïdentificeerd en geanalyseerd;
- ▶ de organisatie heeft reeds nieuwe aanbestedingen en verbetertrajecten ingezet om de financiële rechtmatigheidsfouten naar de toekomst toe te beperken;
- ▶ het inkoop- en aanbestedingsproces is intern geëvalueerd en wordt opnieuw ingericht; voor nadere toelichting verwijzen we ook naar onze boardletter d.d. 9 december 2021 en pagina 10 van dit verslag.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Naleving van de Europese aanbestedingsregels (2/4)

Belangrijkste observaties (vervolg)

Wij beschouwen deze ontwikkelingen als positief en onderschrijven het standpunt van het college dat deze ontwikkelingen naar verwachting zullen bijdragen aan lagere rechtmatigheidsfouten in de komende jaren. Ook dragen deze ontwikkelingen bij aan de deugdelijke totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording door het college vanaf boekjaar 2022.

De geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten kunnen als volgt nader worden toegelicht:

Externe inhuur van personeel (€ 0,9 miljoen onrechtmatig)

Wij hebben geconstateerd dat voor diverse extern ingehuurd medewerkers de Europese aanbestedingsdrempel voor diensten wordt overschreden. Deze externe inhuur van personeel is niet in alle gevallen Europees aanbesteed. De geconstateerde fouten hebben met name betrekking op inhuurcontracten die reeds voorgaand jaar als onrechtmatig zijn aangemerkt. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat een inhuurtraject in 2021 onder de onjuiste voorwaarden (CPV-code) in de markt is gezet. Als gevolg hiervan is deze inhuuropdracht als financiële rechtmatigheidsfout aangemerkt.

Binnen uw organisatie is een dynamisch aankoopstelsel (DAS) voor de inkoop van tijdelijk personeel geïmplementeerd. De inhuur van extern personeel via dit DAS voldoet – onder bepaalde voorwaarden – aan de Europese aanbestedingsregels. Wij zien dat voor inhuuropdrachten die gedurende 2021 zijn opgestart, veelvuldig gebruik wordt gemaakt van het DAS. De opdrachten die als onrechtmatig zijn aangemerkt betreffen voornamelijk opdrachten die vanuit voorgaande jaren doorlopen en waarvoor geen gebruik is gemaakt van het DAS. Tevens constateren wij dat het interne inkoopbeleid is aangepast, waardoor bij nieuwe inhuurcontracten door

de organisatie gemotiveerd moet worden indien geen gebruik wordt gemaakt van het DAS.

Licenties IT-applicaties (€ 0,9 miljoen onrechtmatig)

Uw organisatie heeft in 2020 een raamcontract voor de inkoop van softwarelicenties Europees aanbesteed. Het raamcontract bevat een maximale contractwaarde, die in 2021 ruimschoots is overschreden. Als gevolg van deze significante overschrijding had een nieuw contract in de markt gezet moeten worden, deze had gezien de omvang van de opdrachtwaarde Europees aanbesteed moeten worden.

De overschrijding ten opzichte van de maximale contractwaarde is als financiële rechtmatigheidsfout aangemerkt.

De organisatie heeft deze bevinding reeds in een vroegtijdig stadium geïdentificeerd en hierop geacteerd. Door de organisatie is reeds een nieuwe Europese aanbesteding opgestart om daarbij een nieuw, rechtmatig contract af te sluiten.

Naast voorgenoemde casus is er sprake van een tweetal onrechtmatige IT-contracten. Dit betreft de besteding in 2021 ten aanzien van contracten die voorgaand jaar reeds als onrechtmatig zijn beoordeeld. De planning van de organisatie is deze contracten ook opnieuw aan te besteden. Het implementeren van nieuwe IT-applicaties is een tijdsintensief proces, de organisatie heeft er daarom voor gekozen om deze implementatie gefaseerd te laten verlopen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Naleving van de Europese aanbestedingsregels (3/4)

Inkoop overige leveringen en diensten (€ 0,7 miljoen onrechtmatig)

Dit betreffen een drietal contracten die toezien op:

- ▶ Contract voor levering van internet: er is sprake van een wezenlijke wijziging in de opdracht, waarna ten onrechte geen nieuwe aanbesteding is gestart.
- ▶ Raamcontract inzake trafficmanagement: de maximale contractwaarde is ruimschoots overschreden, waarna ten onrechte geen nieuwe aanbesteding in de markt is gezet.
- ▶ Contract voor levering en onderhoud van hardware: deze opdracht had op basis van de contractwaarde Europees aanbesteed moeten worden. Deze opdracht is ten onrechte enkelvoudig onderhands gegund.

Conclusie

Wij hebben voor de onrechtmatige inkopen in ons overzicht met ongecorrigeerde controleverschillen een financiële rechtmatigheidsfout van € 2,5 miljoen meegenomen. Deze bevinding heeft impact op ons oordeel betreffende de rechtmatigheid van de jaarrekening 2021. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de managementsamenvatting.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Naleving van de Europese aanbestedingsregels (4/4)

Onze observaties met betrekking tot de interne beheersing van het inkoop- en aanbestedingsproces

In onze boardletter (d.d. 9 december 2021) hebben wij gerapporteerd over de reeds in gang gezette herinrichting van het inkoop- en aanbestedingsproces. De geconstateerde rechtmatigheidsfouten onderstrepen het belang van de herinrichting en de vereiste procesverbeteringen.

Wij hebben de voortgang van de herinrichting de afgelopen maanden intensief gevolgd en periodiek besproken met het management van de Eenheid JZI. Wij concluderen dat de herinrichting professioneel wordt opgepakt. Wij onderschrijven het standpunt van het college en het management dat deze ontwikkelingen naar verwachting zullen bijdragen aan het voldoen aan de Europese aanbestedingsregels en lagere financiële rechtmatigheidsfouten in de komende jaren.

In aanvulling op onze aanbevelingen uit de boardletter adviseren wij het management om bij de verdere doorontwikkeling en implementatie de volgende aandachtspunten in acht te blijven nemen:

- ▶ Wij adviseren om de ondersteunende inkooporganisatie te centraliseren. Op dit moment is de inkoopfunctie decentraal belegd in de organisatie. Wij adviseren om de ondersteunende inkooporganisatie meer centraal in de organisatie te positioneren en te borgen dat deze centrale inkooporganisatie verplicht betrokken wordt bij alle (grote) inkooptrajecten.
- ▶ Verdere professionalisering van de centrale inkooporganisatie, inclusief ondersteuning van specialistisch advies op het juridische en aanbestedingsrechtelijke vlak. Wij constateren dat de vereiste specialistische kennis niet altijd (decentraal) in de organisatie aanwezig is. Door te borgen dat de centrale inkooporganisatie betrokken wordt bij alle grote inkooptrajecten, kan de kans op onrechtmatige inkooptrajecten naar verwachting worden verlaagd.
- ▶ Voor inhuur geldt als uitgangspunt dat de DAS wordt gebruikt op basis van “comply or explain”. Uw organisatie heeft het interne beleid aangepast, waardoor bij nieuwe inhuurcontracten door de

organisatie een motivatie vastgelegd dient te worden indien geen gebruik wordt gemaakt van het DAS. Wij adviseren dit beleid vast te leggen in het inkoopbeleid en de naleving van dit beleid periodiek intern te toetsen.

- Het contractmanagement kan verder verbeterd worden. Wij constateren dat op contractniveau niet altijd inzichtelijk is wat de contractwaarde en omvang van de bestedingen is, hierdoor is het niet altijd duidelijk of de inkoop op deze (raam)contracten nog rechtmatig is. Met dit inzicht had de overschrijding van de maximale contractwaarde van een tweetal raamcontracten die in 2021 tot onrechtmatigheden hebben geleid, mogelijk voorkomen of eerder geïdentificeerd kunnen worden.
- Ontwikkelen van een formeel beleid en procedure inzake de kwalificatie van inkoopopdrachten en subsidies, hetgeen op dit moment onderhanden is in de organisatie. Op dit moment is niet altijd duidelijk of een bijdrage kwalificeert als subsidie of inkoop, waardoor een verhoogd risico bestaat dat aanbestedingsplichtige opdrachten onterecht als subsidie worden aangemerkt (en verstrekt). Dit zou kunnen leiden tot financiële rechtmatigheidsfouten. Over 2021 zijn op dit aspect in materiële zin geen bevindingen geconstateerd, wel is dit een belangrijk aandachtspunt gebleken. Wij adviseren om bij complexe opdrachten op het snijvlak van inkoop en subsidies een verplichte (interne) consultatie bij een juridisch (aanbestedings)specialist te af te dwingen. Actievere samenwerking tussen de inkoop- en subsidieafdeling kan hier mogelijk ook aan bijdragen.

Conclusie interne beheersing

Wij adviseren het college en het management om de doorontwikkeling van het inkoop- en aanbestedingsproces actief te blijven volgen. Wij zullen vanuit onze natuurlijke adviesfunctie tevens in gesprek blijven met de organisatie en deze blijven voorzien van aanbevelingen voor verdere doorontwikkeling.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Verantwoording van de bezoldiging van de topfunctionarissen in de WNT-verantwoording

Kernpunt

Op basis van de Wet Normering Topinkomens (WNT) is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt daarnaast een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor de bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de bezoldigingsmaxima van topfunctionarissen overschrijden.

Gegeven de complexiteit van deze wetgeving in combinatie met de (wettelijk bepaalde) lage controletolerantie voor de accountant bestaat een verhoogd risico dat de WNT over 2021 niet is nageleefd en/of de toelichting op de WNT niet voldoet aan de gestelde vereisten.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen dat de WNT over 2021 is nageleefd en dat de toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij de verantwoordelijk medewerkers inzake de totstandkoming van de WNT-verantwoording.
- ▶ Aansluiten van de WNT-verantwoording in de jaarrekening met onderliggende bescheiden uit de salarisadministratie en financiële administratie.
- ▶ Vaststellen of de bedragen in de WNT-verantwoording tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de WNT.
- ▶ Analyse van de volledigheid van functionarissen die verantwoord dienen te worden in het kader van de WNT.
- ▶ Analyse volledigheid van de in de verantwoording opgenomen looncomponenten en vergoedingen, zowel vanuit de salaris- als de financiële administratie.

Bij onze controle hebben wij gebruikgemaakt van specialisten van ons landelijk WNT-kennisteam.

Belangrijkste observaties:

In overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving kwalificeren de secretaris en de griffier van de provincie als leidinggevende topfunctionaris. De bezoldiging van de secretaris en de griffier blijft binnen het voor de provincie algemeen geldende bezoldigingsmaximum.

Anticumulatiebepaling

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT.

Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of geen sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen. Evenals vorig jaar hebben wij in onze controleverklaring deze aangelegenheid benadrukt middels een paragraaf ter benadrukking van overige aangelegenheden.

Conclusie

Wij hebben vastgesteld dat de provincie Flevoland over 2021 de WNT heeft nageleefd en dat de WNT-verantwoording in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Juiste en volledige toerekening van de subsidielasten aan het boekjaar, rekening houdende met de verplichte stelselwijziging inzake verantwoording van meerjarige projectsubsidies

Kernpunt

Subsidielasten uit hoofde van verstrekte meerjarige projectsubsidies dienen met ingang van boekjaar 2021 op basis van de begrote voortgang van het project van de subsidieontvanger (op basis van het verwachte bestedingsritme zoals opgenomen in de subsidieverleningsbeschikking) aan het boekjaar te worden toegerekend, tenzij uit tussentijdse monitoring van het subsidieproject blijkt dat de werkelijke voortgang afwijkt van de begrote voortgang. Dit betreft een verplichte stelselwijziging op basis van de geldende verslaggevingsregels in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze verplichte stelselwijziging is door de provincie verwerkt in de jaarrekening 2021.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen of de subsidielasten en -verplichtingen over 2021 juist en volledig zijn verantwoord:

- ▶ Vaststellen of het door de provincie Flevoland gehanteerde stelsel voor verantwoording van de verstrekte subsidies in overeenstemming is met het BBV en de door PS vastgestelde financiële verordening, waaronder het te hanteren grensbedrag waarboven (meerjarige) projectsubsidies conform het nieuwe stelsel worden verantwoord.
- ▶ Inhoudelijke controle van de verplichte stelselwijziging.
- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij de verantwoordelijk medewerkers.
- ▶ Cijferanalyses op de subsidielasten en -verplichtingen.
- ▶ Detailcontroles op de verantwoorde subsidielasten en het nog te betalen deel om vast te stellen of deze rechtmatig zijn verstrekt en in overeenstemming met de grondslagen voor lastneming van de provincie Flevoland op de juiste wijze zijn toegerekend aan het boekjaar 2021.
- ▶ Analyse of de verstrekte subsidies door verschillende afdelingen binnen de provincie Flevoland consistent worden verwerkt en verantwoord.
- ▶ Analyse van de volledigheid van subsidievaststellingen en de mogelijk daaruit voortkomende afwikkelingsverschillen, om vast te stellen dat de

subsidievaststellingen in het juiste boekjaar zijn verantwoord.

Belangrijkste observaties:

- ▶ De verplichte stelselwijziging is juist en volledig verwerkt in de jaarrekening 2021. Wij hebben vastgesteld dat deze tevens toereikend is toegelicht in hoofdstuk 3.1 “Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling” van de jaarrekening.
- ▶ De in 2021 verstrekte subsidies zijn in de jaarrekening in overeenstemming met het BBV en de financiële verordening verantwoord.
- ▶ De commissie BBV heeft geadviseerd om voor de toegekende subsidies, waarvoor de lasten nog niet volledig zijn verantwoord op basis van de begrote voortgang, een reserve te vormen. De provincie Flevoland heeft in overeenstemming met de financiële verordening en de geldende Nota reserves en voorzieningen deze bedragen deels opgenomen in de reserves en deels toegelicht onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen. Deze verwerkingswijze is toegestaan op basis van het BBV.
- ▶ De RVO is een belangrijke uitvoeringsorganisatie van de provincie. Wij constateren dat het subsidieproces van de RVO niet volledig aansluit op het (nieuwe) stelsel van lastneming van subsidies van uw provincie. Uw organisatie is hierover reeds in overleg getreden met de RVO. Wij adviseren om gezamenlijk met de andere provincies (in IPO-verband) in overleg te blijven met de RVO en deze processen en verantwoordingsinformatie van de RVO beter op elkaar te laten aansluiten.

Conclusie

Op basis van de door ons verrichte controlewerkzaamheden concluderen wij dat de subsidielasten over 2021 juist, volledig en rechtmatig zijn verantwoord. De niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn tevens in alle van belang zijnde materiële aspecten juist en volledig verantwoord.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Geen oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten geconstateerd (1/2)

Kernpunt

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken en andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving. Gegeven de onderbesteding op alle programma's in het overzicht van baten en lasten, bestaat het risico op het doorschuiven van de voor het boekjaar door Provinciale Staten beschikbaar gestelde, maar door de provincie niet bestede, budgetten naar het volgend boekjaar door het college van Gedeputeerde Staten. In onze controleaanpak houden wij er rekening mee dat dit frauderisico in de eerste plaats tot uitdrukking zou komen in de juistheid van de overlopende passiva en de juistheid van de onderhoudsvoorzieningen.

Onze aanpak

Wij hebben onder andere de volgende controlewerkzaamheden verricht, specifiek gericht op dit frauderisico:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij het directieteam, medewerkers van de afdeling concernzaken en medewerkers van de (verbijzonderde) interne controle met betrekking tot de opgenomen overlopende passiva en onderhoudsvoorzieningen.
- ▶ Evalueren van opzet en bestaan van het financieel afsluitproces en de hierin begrepen interne beheersmaatregelen rondom handmatige (memoriaal) boekingen in de financiële administratie.
- ▶ Wij hebben de juistheid van de overlopende passiva met verhoogde diepgang getoetst middels een uitgebreide deelwaarneming aan de hand van de onderliggende documentatie (facturen, contracten, bankafschriften, etc.) en hierbij specifiek gelet op de toerekening aan het juiste verslagjaar.

- ▶ Wij hebben vastgesteld of de opgenomen onderhoudsvoorzieningen voldoen aan de geldende spelregels van de Notitie "Materiële vaste activa" van de Commissie BBV. Als onderdeel hiervan hebben wij getoetst of de dotaties en onttrekkingen aan de onderhoudsvoorzieningen in lijn liggen met de begrote dotaties en onttrekkingen in de meerjaren onderhoudsplannen. Bij afwijkingen groter dan een vooraf vastgesteld grensbedrag hebben wij aanvullende werkzaamheden uitgevoerd.
- ▶ Wij hebben data-analyse toegepast om (handmatige) boekingen in de financiële administratie met een verhoogd risico te signaleren op basis van vooraf vastgestelde risicocriteria (waaronder boekingen rondom de jaarafsluiting of boekingen door medewerkers van de provincie die niet primair betrokken zijn bij de jaarafsluiting). De geselecteerde (handmatige) boekingen hebben wij vervolgens in detail gecontroleerd aan de hand van de onderliggende documentatie.
- ▶ Verder hebben wij de gehanteerde veronderstellingen bij de bepaling van de onderhoudsvoorzieningen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen, zoals toegelicht in de toelichting op de balans in de jaarrekening. Hiertoe hebben wij onder andere een retrospectieve beoordeling uitgevoerd op de aannames en veronderstellingen in voorgaand boekjaar.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Geen oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten geconstateerd (2/2)

Belangrijkste observaties:

- ▶ Wij constateren dat het aantal door de ambtelijke organisatie gemaakte handmatige boekingen in de jaarafsluiting relatief hoog is. Dit is onder andere het gevolg van de interne systematiek van de provincie Flevoland, waarbij mutaties in de reserves en voorzieningen enkel in het kader van de jaarafsluiting worden geboekt.
- ▶ Wij hebben geen indicaties verkregen voor bijzondere of ongebruikelijke boekingen of oneigenlijke beïnvloeding van het jaarrekeningresultaat door het college van Gedeputeerde Staten.

Conclusie

Op basis van onze controlewerkzaamheden hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd die duiden op het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het college van Gedeputeerde Staten met als doel het jaarrekeningresultaat oneigenlijk te beïnvloeden of niet bestede budgetten door te schuiven naar volgend jaar.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Waardering Flevokust Haven

Kernpunt

Flevokust Haven is in de jaarrekening 2021 in lijn met voorgaande jaren verantwoord als een investering in materiële vaste activa met economisch nut. In overeenstemming met het BBV (artikel 65 lid 1) heeft het college getoetst of de marktwaarde van Flevokust Haven lager is dan de boekwaarde. Ten behoeve van bepaling van de marktwaarde heeft het college een externe specialist (taxateur) ingeschakeld.

In de jaarrekening is een voorziening opgenomen voor het verschil tussen de vervaardigingsprijs minus cumulatieve afschrijvingen (€ 14,8 miljoen) en de inschatting van de marktwaarde. Deze voorziening bedraagt ultimo 2021 € 7,4 miljoen (2020: € 7,6 miljoen).

Onze aanpak

Wij hebben de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen dat Flevokust Haven juist is gewaardeerd in de jaarrekening 2021:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij verantwoordelijk medewerkers.
- ▶ Inspectie van het taxatierapport Flevokust Haven per 31 december 2021.
- ▶ Beoordeling van de aanvaardbaarheid van de aannames, inschattingen en parameters die ten grondslag liggen aan de taxatiewaarde.
- ▶ Beoordeling van competenties, capaciteiten en objectiviteit van de door het college ingeschakelde taxateur.

Belangrijkste observaties:

- ▶ Het college van Gedeputeerde Staten heeft de marktwaarde van Flevokust Haven ultimo 2021 ingeschat op € 7,6 miljoen. Voor deze inschatting is gebruik gemaakt van een actueel taxatierapport.
- ▶ De ingeschatte marktwaarde ultimo 2021 is in lijn met de schatting van de marktwaarde per ultimo 2020 (€ 7,6 miljoen).
- ▶ Wij kunnen instemmen met de inschattingen, aannames en parameters die ten grondslag liggen aan de ingeschatte marktwaarde van Flevokust Haven.
- ▶ Wij hebben geconstateerd dat de voorziening Flevokust Haven in de concept jaarrekening € 0,2 miljoen te hoog is verantwoord. Hiervoor hebben wij een correctie voorgesteld, die juist en volledig is verwerkt in de definitieve jaarrekening.
- ▶ De voorziening voor het verschil tussen historische kostprijs en de lagere marktwaarde per 31 december 2021 is in de definitieve jaarrekening juist en volledig verantwoord in de jaarrekening 2021.

Conclusie

Op basis van de door ons verrichte controlewerkzaamheden concluderen wij dat Flevokust Haven in de definitieve jaarrekening 2021 juist is gewaardeerd. De voorgestelde correctie inzake de voorziening Flevokust Haven is juist en volledig verwerkt in de definitieve jaarrekening.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Waardering van de verstrekte leningen aan Stichting DE-on (EEF)

Kernpunt

De provincie Flevoland heeft ultimo 2021 voor € 8,5 miljoen (2020: € 8,5 miljoen) aan langlopende leningen verstrekt aan stichting DE-on (EEF), die hiermee duurzame energieprojecten financiert. Dit betreffen relatief risicovolle leningen, die niet door marktpartijen worden verstrekt.

Het college van Gedeputeerde Staten heeft beoordeeld of de marktwaarde van de verstrekte leningen ultimo 2021 lager is dan de nominale waarde van de leningen. Op basis hiervan heeft het college ultimo 2021 een voorziening gevormd van € 0,9 miljoen (2020: € 0,9 miljoen).

Onze aanpak

Wij hebben de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd om de juiste waardering van de verstrekte lening aan Stichting DE-on vast te stellen:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij verantwoordelijk medewerkers.
- ▶ Beoordeling van de leningsovereenkomsten.
- ▶ Beoordeling van de behaalde financiële resultaten door Stichting DE-on.
- ▶ Beoordeling van de financiële prognoses alsmede de leningenportefeuille van Stichting DE-on.

Belangrijkste observaties:

- ▶ Stichting DE-on heeft tot en met het boekjaar 2020 een negatief jaarresultaat behaald. Op dit moment is de jaarrekening 2021 nog niet beschikbaar, echter is wel de verwachting dat ook het boekjaar 2021 met een verlies wordt afgesloten.
- ▶ De financiële resultaten laten echter een verbetering zien, waarbij het de verwachting van het management van Stichting DE-on is dat over boekjaar 2022 een positief resultaat behaald wordt.
- ▶ Het college heeft de financiële resultaten, leningenportefeuille en begroting van Stichting DE-on geanalyseerd. Op basis hiervan heeft het een inschatting gemaakt van de marktwaarde van de door provincie Flevoland verstrekte lening. Het college schat in dat de marktwaarde van de verstrekte leningen € 7,6 miljoen bedragen en heeft een voorziening gevormd voor het verschil tussen de omvang van de verstrekte leningen en de marktwaarde.

Conclusie

Op basis van onze uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen bijzonderheden ten aanzien van de waardering van de verstrekte leningen aan Stichting DE-on geconstateerd. Wij kunnen ons vinden in de door het college gemaakte inschatting van de benodigde voorziening ultimo 2021 van € 0,9 miljoen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Onderbouwing en interne beheersing ten aanzien van materiële vaste activa

Kernpunt

Het afgelopen jaar is door de provincie Flevoland voor € 77,1 miljoen (2020: € 51,7 miljoen) geïnvesteerd in materiële vaste activa. De komende jaren staan tevens omvangrijke investeringen gepland, bijvoorbeeld voor project Roggebot. De post materiële vaste activa is daarmee een belangrijke post in de jaarrekening van de provincie.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot het bestaan en de waardering van de materiële vaste activa en de juistheid van de afschrijvingslasten:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij verantwoordelijk medewerkers.
- ▶ Controle van investeringen, desinvesteringen en bijdragen derden op basis van onderliggende documentatie (bijvoorbeeld: contracten, facturen, termijnstaten, et cetera).
- ▶ Controle van de correctie van de (meerjarige) onderhoudskosten op basis van verdeelsleutels. De verdeelsleutels hebben wij gecontroleerd op basis van projectplannen en bestekken uit het inkoop- en aanbestedingsproces.
- ▶ Beoordeling van de onderhoudskosten, ter controle op de volledigheid van de investeringen. Hierbij hebben wij de activeringsdrempel uit de financiële verordening in ogenschouw genomen.
- ▶ Herberekening van afschrijvingslasten, op basis van economische levensduur en (analyse van) de (historische) aanschafwaarde.
- ▶ Beoordeling van de waardering van de materiële vaste activa met een economisch nut.

Belangrijkste observaties:

De controle van de materiële vaste activa was een intensief proces. Dit was onder andere het gevolg van de volgende zaken:

- ▶ De provincie beschikt niet over een activamodule en/of projectenadministratie. Er wordt veelvuldig gebruikt gemaakt van extracomptabele overzichten en handmatige formules en berekeningen om te zorgen dat de materiële vaste activa juist worden verantwoord in de jaarrekening.
- ▶ De organisatie is bezig met het doorvoeren van verbeteringen in de activa administratie. De implementatie van een nieuw financieel systeem bevindt zich in de oriënterende fase, ingebruikname staat in januari 2023 gepland. De organisatie is voornemens om een projectenadministratie en activamodule toe te voegen aan het systeem. Wij vinden dit een goede ontwikkeling.
- ▶ Meerjarige onderhoudskosten ten aanzien van infrastructuur worden gedurende het jaar verantwoord als onderdeel van de materiële vaste activa en in de jaarafsluiting gecorrigeerd als onttrekking aan de onderhoudsvoorziening. De berekening van deze correctie is gebaseerd op verdeelsleutels, welke op kredietniveau zijn bepaald door het college. Ter onderbouwing van de verdeelsleutels hebben wij omvangrijke extracomptabele overzichten en manueel ingevoerde formules ontvangen. Deze overzichten en manueel ingevoerde formules zijn foutgevoelig en maakt het interne proces en onze controle intensief en complex. Eventuele onjuiste verdeelsleutels kunnen impact hebben op de (waardering van de) materiële vaste activa en de onderhoudsvoorzieningen.

Hoewel wij op basis van onze uitgevoerde controlewerkzaamheden geen controleverschillen hebben geconstateerd, bestaat gegeven bovenstaande bevindingen omtrent de interne beheersing van de materiële vaste activa wel een verhoogd risico op fouten in de jaarrekening. Wij adviseren het management om deze aandachtspunten mee te nemen bij de implementatie van het nieuwe financiële systeem.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Verantwoording van specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage

Kernpunt

De provincie Flevoland dient middels de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2021 verantwoording af te leggen over 18 specifieke uitkeringen. Dit aantal is verder toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren (2020: 13; 2019: 1). De toename van het aantal regelingen waarover verantwoording afgelegd dient te worden is een landelijke ontwikkeling, ingegeven door aangescherpte vereisten met betrekking tot het beschikbaar stellen van specifieke middelen door het Rijk. Iedere specifieke uitkering heeft eigen kenmerken en specifieke voorwaarden en vereisten. Als gevolg hiervan hebben wij een verhoogd risico ten aanzien van de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de verantwoorde bestedingen in de SiSa-bijlage onderkend.

Onze aanpak

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2021. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- ▶ € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- ▶ 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- ▶ € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Wij hebben per specifieke uitkering onder andere de volgende werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen dat de financiële verantwoording in de SiSa-bijlage juist, volledig en rechtmatig is:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij verantwoordelijk medewerkers van de financiële en specifieke afdelingen.

- ▶ Kennisnemen van de specifieke regeling, projectplannen en beschikkingen.
- ▶ Vaststellen of de verantwoorde bestedingen in de SiSa-bijlage aansluiten met de financiële administratie.
- ▶ Detailcontrole van de verantwoorde bestedingen op basis van onderliggende documentatie en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

In de boardletter d.d. 9 december 2021 hebben wij de organisatie geadviseerd om per SiSa-regeling een dossier met onderbouwing van de te verantwoorden bedragen en indicatoren (inclusief een risicoanalyse) uit te werken. Deze aanbeveling is door de organisatie ter harte genomen en goed opgevolgd.

Conclusie

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkering geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. De SiSa-bijlage dient door uw provincie samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage 8 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. De provincie kan deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Verantwoording project Roggebot

Kernpunt

De provincie Flevoland werkt samen met het Rijk en de provincie Overijssel aan de vernieuwing van de N307 Roggebot-Kampen. Dit project betreft de realisatie van een nieuwe brug en de vernieuwing van de N307, zowel in Overijssel als in Flevoland.

Provincie Flevoland is penvoerder van dit omvangrijke project met een budget van in totaal € 98,2 miljoen. De investeringen aan de brug, inclusief het verwijderen van de oude sluis, komen ten laste van het Rijk. Hiervoor heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld en voorgefinancierd middels een doeluitkering (SiSa E29). De investeringen in de wegen komen ten laste van de provincies Overijssel en Flevoland.

Het project bevindt zich sinds 2021 in de realisatiefase. Doordat de provincie Flevoland penvoerder is van het project, worden alle investeringen en daarmee samenhangende posten (waaronder de financiering) in de jaarrekening van uw provincie opgenomen. Over de bijdrage van het Rijk in de realisatie van de nieuwe brug is verantwoording afgelegd in de SiSa-bijlage van de jaarrekening.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen of project Roggebot juist en volledig is verantwoord in de jaarrekening 2021:

- ▶ Beoordeling van de governance en inrichting van de (project)organisatie Roggebot, inclusief een projectbezoek.
- ▶ Beoordeling van de relevante contracten.
- ▶ Interviews met projectverantwoordelijken.
- ▶ Detailcontroles ten aanzien van de investeringen.
- ▶ Detailcontroles inzake de verdeling van investeringen tussen de beschikbaar gestelde kredieten door het Rijk en de provincies Overijssel en Flevoland.

- ▶ Controle van de verantwoordingsinformatie over de ontvangen specifieke uitkering van het Rijk voor het project Roggebot in de SiSa-bijlage.
- ▶ Controle van de balansposities die samenhangen met project Roggebot, onder andere onder de overlopende activa en passiva.

Belangrijkste observaties:

- ▶ Wij constateren dat de projectorganisatie gedegen is ingericht. Wij hebben geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de interne beheersing geconstateerd.
- ▶ Op basis van onze uitgevoerde detailcontroles hebben wij geen bijzonderheden ten aanzien van de juistheid van de in 2021 gedane investeringen ad € 23,8 miljoen, inclusief de verdeling van de investeringen over de verschillende kredieten, geconstateerd.
- ▶ Wij constateren dat de investeringen voor rekening van het Rijk onvolledig verantwoord waren in de concept-jaarrekening en de concept SiSa-bijlage. De provincie heeft een betaalregeling getroffen met de aannemer, waardoor een deel van de gedane investeringen op een later moment door de provincie worden betaald. Verantwoording in de concept-jaarrekening heeft plaatsgevonden op basis van het betalingsritme, terwijl deze op basis van het BBV op basis van de werkelijke uitvoering van het werk (dus naar rato van de prestatielevering) plaats dient te vinden.
- ▶ Wij hebben voor het verschil van € 1,5 miljoen een correctie voorgesteld, die door de provincie juist en volledig is verwerkt in de definitieve jaarrekening. Deze aanpassing heeft zowel impact op de omvang van de investeringen als op de bijdrage van het Rijk. Deze correctie heeft daarmee geen impact gehad over het resultaat over het boekjaar.

Conclusie

Op basis van de door ons verrichte controlewerkzaamheden concluderen wij dat de met project Roggebot samenhangende baten en lasten alsmede balansposities in de definitieve jaarrekening 2021 (inclusief de SiSa-bijlage) juist en volledig zijn verantwoord.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Vrijval overlopend passief Halve aansluiting A6

Kernpunt

Voor een betere aansluiting van Lelystad alsook Lelystad Airport met de snelweg A6 heeft de provincie Flevoland in 2020 een nieuwe aansluiting gerealiseerd. Deze aansluiting is in februari 2021 officieel geopend.

De realisatie van deze halve aansluiting A6 is gefinancierd door het Rijk. In de 2016 getekende realisatieovereenkomst heeft het Rijk hiervoor een bijdrage beschikbaar gesteld van € 19,6 miljoen (inclusief btw en aanvullende bijdragen). In de realisatie-overeenkomst is opgenomen dat eventuele mee- en tegenvallers volledig ten bate respectievelijk ten laste van de provincie komen.

Per ultimo 2021 resteert nog een restantbudget van € 2,2 miljoen ten aanzien van dit project. Wij hebben vastgesteld of sprake is van een juridische verplichting ten aanzien van dit restantbedrag en of deze daarmee terecht als schuld (overlopend passief) op de balans is verantwoord.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd om de juistheid van de opgenomen schuldpositie vast te stellen:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij de verantwoordelijk medewerkers.
- ▶ Beoordeling van relevante contracten en prestatieverplichtingen uit de realisatieovereenkomst Halve aansluiting A6.
- ▶ Controle van de inschatting van het management inzake de nog te maken kosten ten laste van de bijdrage van het Rijk, ook in relatie tot de realisatieovereenkomst.

Belangrijkste observaties:

- ▶ De halve aansluiting A6 is in februari 2021 opengesteld. Per ultimo 2021 is sprake van nog uit te voeren afrondende werkzaamheden (onder meer realisatie van verkeersregelinstallaties en aanpassing aan het asfalt), grondoverdracht en oplevering.
- ▶ Het management van de provincie Flevoland heeft de omvang van de per ultimo 2021 nog te maken kosten ingeschat op € 1,3 miljoen.
- ▶ Het verschil tussen het restantbudget (€ 2,2 miljoen) en de nog te maken kosten (€ 1,3 miljoen) komt op basis van de realisatieovereenkomst met het Rijk ten gunste van de provincie Flevoland. Op basis van het BBV is er daarmee geen sprake van een verplichting voor dit verschil van € 0,9 miljoen en dient deze vrij te vallen ten gunste van de exploitatie.
- ▶ Voor dit verschil van € 0,9 miljoen hebben wij een correctie voorgesteld. Deze correctie is juist en volledig verwerkt in de definitieve jaarrekening 2021.

Conclusie

Op basis van de door ons verrichte controlewerkzaamheden concluderen wij dat het restantbudget voor de realisatie van de Halve aansluiting A6 in de definitieve jaarrekening juist en volledig is verantwoord. De voorgestelde correctie inzake de vrijval van het resterende projectbudget is juist verwerkt in de definitieve jaarrekening.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Overschrijding investeringskrediet Food Forum Floriade

Kernpunt

Met het vaststellen van de investeringskredieten autoriseren Provinciale Staten de totale uitgaven voor een afzonderlijke investering. De totale uitgaven per investering mogen het daarvoor beschikbaar gestelde krediet niet overschrijden.

Provinciale Staten hebben een investeringskrediet van € 3,0 miljoen beschikbaar gesteld voor Food Forum (Innovatiepaviljoen Floriade). Wij hebben geconstateerd dat de (netto) uitgaven ten laste van dit krediet in 2021 € 484.000 hoger zijn dan het beschikbaar gestelde krediet. Wij hebben hiervoor een financiële rechtmatigheidsfout meegenomen in ons overzicht met controleverschillen.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot de investeringskredieten en de hiermee samenhangende bestedingen:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij de verantwoordelijk medewerkers.
- ▶ Vaststellen dat aan de beschikbaarstellingen van kredieten (kredietdotaties) een besluit van Provinciale Staten ten grondslag ligt.
- ▶ Vaststellen dat bestedingen gedurende het boekjaar ten laste van het krediet gebracht mogen worden en dat deze juist en volledig zijn.
- ▶ Controle van de toereikendheid van de beschikbare kredieten door een vergelijking te maken tussen het beschikbare krediet en de cumulatieve bestedingen per ultimo 2021.

Belangrijkste observaties:

- ▶ Het investeringskrediet van Food Forum (Innovatiepaviljoen Floriade) is in 2021 overschreden. De netto cumulatieve bestedingen tot en met ultimo 2021 bedragen € 3,5 miljoen, terwijl het door PS geautoriseerde krediet € 3,0 miljoen bedraagt. De investeringen in 2021 ten laste van dit krediet bedragen € 1,4 miljoen. Deze investeringen zijn grotendeels in het eerste halfjaar van 2021 gerealiseerd.
- ▶ Deze kredietoverschrijding is reeds in een vroegtijdig stadium geïdentificeerd door de organisatie. In december 2021 is de omvang van de kredietoverschrijding definitief bekend geworden, deze is gemeld aan het college alsook ter kennisgeving aan Provinciale Staten. Er is ten onrechte geen aanvullend krediet gevraagd aan Provinciale Staten.
- ▶ Wij hebben de kredietoverschrijding van € 0,5 miljoen in lijn met de geldende vereisten uit de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV aangemerkt als een financiële rechtmatigheidsfout.

Conclusie

Wij hebben voor de onrechtmatige kredietoverschrijding in ons overzicht met controleverschillen een financiële rechtmatigheidsfout van € 0,5 miljoen meegenomen. Wij adviseren het management om tussentijds de uitnutting van kredieten te bewaken en - bij mogelijke overschrijdingen - tijdig PS om aanvullend krediet te vragen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Verantwoording Food Forum Floriade

Kernpunt

De provincie Flevoland heeft op het terrein van de Floriade 2022 het innovatiepaviljoen Food Forum gerealiseerd. De boekwaarde per ultimo 2021 bedraagt € 3,5 miljoen. Food Forum is te reserveren voor vergaderingen en (zakelijke) evenementen in een inspirerende omgeving. Tijdens de Floriade 2022 worden hier exposities aangeboden.

Het Food Forum wordt momenteel door de provincie Flevoland geëxploiteerd. Na de Floriade zal op de betreffende locatie een campus worden gerealiseerd (Flevo Campus). De bestuurlijke intentie is dat er voortgebouwd kan worden op de contacten die tijdens de Floriade zijn gemaakt en dat het pand ook na de Floriade duurzaam geëxploiteerd zal worden. De provincie heeft op basis hiervan vastgesteld dat sprake is van vastgoed met een maatschappelijke functie. Op basis van het BBV is afwaardering naar lagere marktwaarde daarmee niet van toepassing.

Onze aanpak

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen dat het paviljoen terecht geclassificeerd is als vastgoed met een maatschappelijke functie:

- ▶ Inwinnen van inlichtingen bij de verantwoordelijk medewerkers en de verantwoordelijk gedeputeerde.
- ▶ Inspectie van relevante GS- en PS-besluiten.
- ▶ Lezen van notulen van GS en PS.

Belangrijkste observaties:

- ▶ Kenmerk van vastgoed met een maatschappelijke functie, is dat bij negatieve exploitatiesaldi er feitelijk sprake is van het duurzaam verstrekken van subsidie. Indien de bestuurlijke intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie duurzaam te exploiteren en dit als zodanig in de begroting tot uitdrukking komt dan speelt duurzame waardevermindering op basis van het BBV geen rol.
- ▶ Indien de bestuurlijke intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie te verkopen, of de bestemming ervan te wijzigen naar vastgoed met een bedrijfseconomische functie dan moet, indien er sprake is van een naar verwachting duurzaam lagere marktwaarde ten opzichte van de boekwaarde, een duurzame waardevermindering worden verantwoord.
- ▶ Op basis van de bestuurlijke intentie van het college om het Food Forum ook na de Floriade duurzaam te exploiteren, is sprake van vastgoed met een maatschappelijke functie. Op basis van het BBV is mogelijke afwaardering naar een lagere marktwaarde daarmee niet van toepassing.

Conclusie

Wij hebben geen indicaties dat het Food Forum onterecht geclassificeerd is als vastgoed met een maatschappelijke functie. Wij kunnen ons vinden in de huidige verantwoording en waardering in de jaarrekening.

Wij adviseren de provincie om de classificatie te blijven monitoren en de impact op de waardering in de jaarrekening te volgen.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw jaarverslag

Interne beheersing

Bijlagen

Uw jaarverslag en onze observaties

Informatiewaarde

Uw jaarverslag bestaat uit de programma-verantwoording, de paragrafen en overige informatie. De informatiewaarde en leesbaarheid van uw jaarverslag is goed.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van de provincie bevat het jaarverslag een evenwichtige en uitvoerige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden. Daarnaast is in het jaarverslag de verwachte gang van zaken opgenomen.

Kwaliteit paragrafen

Uw jaarverslag bevat alle paragrafen die op basis van het BBV verplicht zijn gesteld. De opgenomen paragrafen voldoen aan de vereisten op basis van het BBV en bieden veel informatie. De informatie is gestructureerd en overzichtelijk opgenomen in het jaarverslag. Wij beoordelen de kwaliteit van uw paragrafen als goed.

Jaarverslag voldoet aan het BBV

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vereist.

Jaarrekening en jaarverslag zijn verenigbaar

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat op basis van de verkregen kennis bij de jaarrekeningcontrole.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

**Onze visie op uw
interne beheersing**

Rechtmatigheids-
verantwoording

Controleaanpak
rechtmatigheid

Speerpunten van Provinciale
Staten

Bijlagen

Onze visie op uw interne beheersing

Wij hebben inzicht verkregen in de opzet van de interne beheersomgeving, voor zover relevant voor onze opdracht. Wij hebben een gegevensgerichte controleaanpak toegepast. Dit betekent dat wij de operationele effectiviteit van de (belangrijkste) interne beheersmaatregelen niet hebben getoetst. In onze boardletter 2021, uitgebracht op 9 december 2021, hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen van onze tussentijdse controle 2021 opgenomen. Over het algemeen constateren wij dat de provincie Flevoland onze aanbevelingen en bevindingen voortvarend oppakt. Wij zullen u in onze boardletter 2022 informeren over de opvolging van onze bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van onze tussentijdse controle 2022.

Ons beeld van de IT-omgeving

Onze controle hebben wij niet primair gericht op het afgeven van een oordeel op de continuïteit en de betrouwbaarheid van uw geautomatiseerde dataverwerking (of onderdelen daarvan). Wij zijn ook niet geïnstrueerd door Provinciale Staten of het management om hiernaar te kijken. De jaarrekeningcontrolewerkzaamheden hebben echter geen tekortkomingen geïdentificeerd ten aanzien van de continuïteit en de betrouwbaarheid van uw geautomatiseerde gegevensverwerking.

In onze boardletter 2021 d.d. 9 december 2021 hebben wij u nader geïnformeerd over onze bevindingen ten aanzien van IT governance, informatiebeveiliging en de uitkomsten van onze IT-auditwerkzaamheden.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Onze visie op uw
interne beheersing

**Rechtmatigheids-
verantwoording**

Controleaanpak
rechtmatigheid

Speerpunten van Provinciale
Staten

Bijlagen

Rechtmatigheidsverantwoording

Invoering rechtmatigheidsverantwoording vanaf verslagjaar 2022

Vanaf de jaarrekening 2022 moeten provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (onder voorbehoud van de parlementaire goedkeuring van het ingediende wetsvoorstel) een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarstukken. Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het College van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Om een rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven over de naleving van de relevante wet- en regelgeving, dient het College te kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem van interne beheersing en -controle. Dit systeem dient ook te waarborgen dat een overzicht kan worden opgesteld van de afwijkingen van rechtmatigheid.

Zoals geadviseerd in de boardletter (d.d. 9 december 2021) heeft het College van Gedeputeerde Staten het verslagjaar 2021 gebruikt om “proef” te draaien voor de rechtmatigheidsverantwoording. Naar onze mening is uw organisatie goed op weg om in 2022 een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. Wij hebben de organisatie voorzien van feedback ten aanzien van de (verbijzonderde) interne controleprocessen en de stappen die komend jaar nog moeten worden genomen. Voor de inrichting van de verbijzonderde controle voor boekjaar 2022 zijn onze belangrijkste observaties en aandachtspunten als volgt:

- ▶ De opzet van de interne controles in de primaire processen en de verbijzonderde interne controles hierop zijn in de basis van een adequaat niveau voor een getrouwe totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit beeld is ongewijzigd ten opzichte van hetgeen is gerapporteerd in onze boardletter.
- ▶ De interne aanbestedingsjuristen van de Eenheid JZI hebben de impact van de in het kader van de controle van de jaarrekening 2020 geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten geanalyseerd en doorvertaald naar het huidige boekjaar. Wij adviseren om – ook in het licht van de geconstateerde rechtmatigheidsfouten in de jaarrekening 2021 – deze analyse onderdeel te maken van de werkzaamheden van de (verbijzonderde) interne controle voor boekjaar 2022.
- ▶ Vanaf boekjaar 2022 dient in de paragraaf bedrijfsvoering nadere toelichting te worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Tevens dient er een verklaring te worden opgenomen over de geconstateerde rechtmatigheidsfouten. Aspecten die hierbij onder meer in de beschouwingen betrokken dienen te worden zijn de tussentijdse communicatie met PS – of de reden waarom deze achterwege is gebleven – alsmede de maatregelen die zijn genomen om verbeteringen aan te brengen om wet- en regelgeving afdoende in processen te waarborgen. Deze toelichting is over het verslagjaar 2021 ook opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering in de definitieve jaarstukken voor wat betreft de geconstateerde financiële rechtmatigheidsfouten met betrekking tot de naleving van de Europese aanbestedingsregels en de kredietoverschrijding van Food Forum.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Onze visie op uw
interne beheersing

Rechtmatigheids-
verantwoording

**Controleaanpak
rechtmatigheid**

Speerpunten van Provinciale
Staten

Bijlagen

Controleaanpak rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2021 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het 'Controleprotocol 2011 en volgende jaren' dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 7 december 2011. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ de totstandkoming van het normenkader en toetsingskader van de provincie;
- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaarden criterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ de kredieten;
- ▶ mutaties in de reserves;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen.

Realisatie lasten ten opzichte van gewijzigde begroting

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de Provinciale Staten geautoriseerde begroting. Wij constateren geen overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Kredieten

Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door Provinciale Staten geautoriseerde kredieten. Wij constateren ten aanzien van Food Forum Floriade een overschrijding op investeringsniveau ten opzichte van de door Provinciale Staten gevoteerde kredieten. Dit betreft daarmee een financiële rechtmatigheidsfout, welke nader is toegelicht op pagina 22 van dit verslag. Er zijn geen andere onrechtmatige kredietoverschrijdingen geconstateerd.

Mutaties reserves

De mutaties in de reserves in het overzicht van baten en lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedrag (in € 1.000)	Begroting 2021 na wijziging	Rekening 2021	Afwijking ten opzichte van begroting na wijziging
Stortingen in reserves	41.402	46.882	(5.480)
Onttrekkingen aan reserves	(55.674)	(45.664)	(10.010)
Saldo mutaties op reserves	(14.272)	1.218	(15.490)

Voor een nadere toelichting op de stortingen en onttrekkingen aan de reserves verwijzen wij naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2021. Wij hebben vastgesteld dat de stortingen en onttrekkingen aan de reserves rechtmatig hebben plaatsgevonden.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Onze visie op uw
interne beheersing

Rechtmatigheids-
verantwoording

**Controleaanpak
rechtmatigheid**

Speerpunten van Provinciale
Staten

Bijlagen

Controleaanpak rechtmatigheid

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van Provinciale Staten is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Provincie Staten autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het college van Gedeputeerde Staten om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan Provinciale Staten. Door een goede inrichting van de planning-en-controlcyclus zorgt het college van Gedeputeerde Staten ervoor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan Provinciale Staten, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan Provinciale Staten, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door Provinciale Staten geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door Provinciale Staten worden geautoriseerd.

Bevindingen ten aanzien van het voorwaarden criterium

Wij hebben geconstateerd dat het de Europese aanbestedingsregels niet altijd worden nageleefd:

- ▶ Bij meerdere inkooptrajecten is geen schriftelijke onderbouwing van de gekozen inkoopstrategie beschikbaar, terwijl dit wel vereist is op basis van de Europese aanbestedingsregels.
- ▶ Bij meerdere inkooptrajecten is geen deugdelijke raming van de opdrachtwaarde beschikbaar, terwijl dit wel vereist is op basis van de Europese aanbestedingsregels.
- ▶ Bij meerdere inkooptrajecten boven de Europese aanbestedingsdrempel is de gunning niet of niet tijdig openbaar gepubliceerd, terwijl dit wel vereist is op basis van de Europese aanbestedingsregels.

Wij hebben vastgesteld dat bij de inkooptrajecten met bovenstaande bevindingen, wel de juiste aanbestedingsvorm is gekozen. Daarmee is het inkooptraject niet financieel onrechtmatig en hoeven wij deze bevindingen niet mee te wegen in ons oordeel betreffende de rechtmatigheid van de jaarrekening. Voor een overzicht van de financiële rechtmatigheidsfouten uit hoofde van niet-naleving van de Europese aanbestedingsregels verwijzen we naar pagina 9 tot en met 12 van dit verslag.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

Onze visie op uw
interne beheersing

Rechtmatigheids-
verantwoording

**Controleaanpak
rechtmatigheid**

Speerpunten van Provinciale
Staten

Bijlagen

Controleaanpak rechtmatigheid

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw provincie heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag. Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de provincie Flevoland betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

**Speerpunten van
Provinciale Staten**

Bijlagen

Speerpunten van Provinciale Staten

Provinciale Staten kunnen ons aandachtspunten meegeven in het kader van onze controle. Aan deze specifieke onderwerpen besteden wij in onze controle en rapportering meer aandacht dan noodzakelijk zou zijn voor onze reguliere jaarrekeningcontrole. Voor de controle 2021 hebben Provinciale Staten ons een drietal speerpunten meegegeven, deze zijn in dit hoofdstuk van ons verslag nader uitgewerkt.

Speerpunt 1: Cybersecurity en dataprivacy

Vertrouwelijkheid van gegevens, als onderdeel van informatiebeveiliging, heeft afgelopen jaren in toenemende mate aandacht gekregen, mede als gevolg van geïmplementeerde wetgeving (meldplicht datalekken, AVG). Wij constateren dat de provincie Flevoland diverse maatregelen heeft getroffen om compliant te zijn met de AVG. Wij merken op dat de provincie afgelopen jaar stappen heeft gezet, maar nog niet aantoonbaar voldoet aan de AVG wet- en regelgeving.

De afgelopen jaren heeft de provincie op verschillende manieren aandacht gevraagd voor privacy. Dit proces is nog onderhanden en tijdsintensief. Zo heeft uw organisatie bijvoorbeeld een procedure meldingsplicht datalekken geïmplementeerd. Hierin is de definitie van een datalek weergegeven en welke procedure gevolgd moet worden indien sprake is van een datalek.

De bewustwording inzake privacy binnen de organisatie vereist aandacht. Naar wij begrijpen is deze bewustwording nog niet op het gewenste niveau. Wij adviseren om hierin te blijven investeren, bijvoorbeeld door het periodiek verzorgen van trainingen.

Wij adviseren u de verantwoordelijkheden omtrent privacy meer in de lijn te beleggen en erop toe te zien dat deze worden uitgevoerd, zodat de functionaris gegevensbescherming meer naar een onafhankelijke, toezichhoudende en adviserende rol kan verschuiven. De functionaris gegevensbescherming en de privacy officers hebben momenteel een capaciteitstekort, waardoor niet alle werkzaamheden tijdig opgepakt kunnen worden. Door meer verantwoordelijkheden inzake privacy in de lijn te beleggen, kan het capaciteitstekort verkleind worden en daarmee mogelijk eerder kunnen worden voldaan aan de wetgeving omtrent data privacy. De wetgeving omtrent data privacy is aan continue verandering onderhevig. Wij adviseren om deze ontwikkelingen actief te blijven volgen en hierop te acteren.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

**Speerpunten van
Provinciale Staten**

Bijlagen

Speerpunten van Provinciale Staten

Speerpunt 2: Data-analyse

In onze controle hebben wij op meerdere aandachtgebieden data-analyse technieken ingezet. Om deze data-analyses uit te voeren hebben wij de gehele dataset vanuit de financiële administratie en de bankapplicatie verkregen. Met behulp van onze data-analyse tools kunnen wij grote hoeveelheden financiële data analyseren op trends en afwijkingen ter afdekking van onze geïdentificeerde controlerisico's. Onze werkzaamheden worden tevens ingezet als respons op de geïdentificeerde frauderisico's. In onze controle 2021 hebben wij gebruik gemaakt van de volgende data-analyse technieken:

- ▶ Grootboek analyzer (general ledger analyzer): Hiermee hebben wij de transacties in de financiële administratie onderzocht en geëvalueerd. Wij kunnen hiermee eenvoudig trendanalyses uitvoeren alsook bijzondere boekingen identificeren, ongeacht de omvang van de betreffende boeking. De inzet van deze tool draagt enerzijds bij aan verdere efficiëntie en kwaliteitsverbetering van onze controle alsook aan het aandragen van mogelijke punten voor verdere verbetering van de interne beheersing van uw organisatie.
- ▶ Cash-analyzer: Wij hebben een integrale dump van de banktransacties verkregen en deze onderzocht op afwijkingen, zoals bijvoorbeeld mogelijke dubbele en bijzondere betalingen. Uit onze controle zijn geen materiële bevindingen gebleken. Met behulp van de inzet van deze analyzer zijn wij in staat geweest om zelfstandig de betalingen te controleren die onderdeel uitmaken van onze detailcontroles. Hierdoor hebben wij de organisatie minder hoeven te belasten om bankafschriften op te leveren.

Wij hebben data-analyse toegepast op alle materiële transactiestromen van uw provincie en die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. Deze zijn nader toegelicht in ons controleplan d.d. 8 december 2021. De observaties vanuit onze werkzaamheden hebben wij in detail besproken en gedeeld met de organisatie, onder andere via onze managementletter (d.d. 9 december 2021).

Op basis van onze uitgevoerde data-analyses hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd.

INHOUD

Aanbiedingsbrief

Managementsamenvatting

Kernpunten uit de controle

Uw bestuursverslag

Interne beheersing

**Speerpunten van
Provinciale Staten**

Bijlagen

Speerpunten van Provinciale Staten

Speerpunt 3: COVID-19

De ontwikkelingen rondom de COVID-19 pandemie blijven een grote invloed hebben op de operationele en financiële processen van de provincie Flevoland. De COVID-19 pandemie heeft gedurende 2021 evenals 2020 een forse financiële impact gehad op provincie Flevoland. In de programmaverantwoording 2021 is sprake van onderbestedingen op alle programma's, deze zijn naar verwachting van het college van tijdelijke aard.

De organisatie heeft de financiële risico's geanalyseerd, deze zijn toegelicht in de programmaverantwoording (paragraaf Weers tandsvermogen en risicobeheersing). Belangrijke financiële risico's zien toe op (subsidie)bijdrages aan het openbaar vervoer bedrijf en baten uit hoofde van provinciale opcenten. De financiële impact is op dit moment moeilijk in te schatten, inherent is er sprake van onzekerheden.

De provincie Flevoland heeft diverse maatregelen getroffen om de negatieve impact van de coronacrisis op de provincie te beperken. Hiervoor is in 2020 bijvoorbeeld het Noodfonds en het Coronamaatregelenpakket vastgesteld. De totale omvang van deze pakketten bedraagt ongeveer € 10 miljoen en is bedoeld om de provinciale economie te ondersteunen en tegelijkertijd te investeren in de Flevolandse samenleving. Van deze regelingen is in 2021 ook gebruik gemaakt. Deze bestedingen komen als (subsidie)lasten tot uitdrukking in de jaarrekening 2021. Wij hebben deze gecontroleerd en geen bijzonderheden geconstateerd ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid.

De schade ten gevolge van de coronacrisis doet zich in financiële zin vooral voor in de sectoren openbaar vervoer, cultuur en economie. Voor de compensatie van de schade in het openbaar vervoer en in de culturele sector zijn met het Rijk afspraken gemaakt. De provincie Flevoland heeft hiervoor additionele middelen van het Rijk ontvangen en deze doorbeschikt aan de concessiehouders openbaar vervoer en de culturele sector. Verantwoording over deze middelen vindt plaats middels de SiSa-bijlage.

In de 'Covid-19 impact monitor' laat de organisatie periodiek de impact van het coronavirus zien op de gebieden waarin de provincie een rol speelt. De risico's en getroffen beheersmaatregelen zijn daarnaast naar onze mening adequaat toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. De organisatie heeft naar onze mening toereikende beheersmaatregelen ingericht om de risico's en onzekerheden te monitoren en hierop te acteren.

Tot slot hebben wij in het kader van onze controle expliciet aandacht besteedt aan de impact van de COVID-19 pandemie op (onder meer) de waardering van balansposten (bijv. verstrekte leningen of deelnemingen), toereikendheid van voorzieningen, garantstellingen richting verbonden partijen en de rechtmatigheid en getrouwheid van verstrekte subsidies. Hieruit zijn geen bijzonderheden gebleken.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en
risicobeheersing

Maatschappelijke
ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlagen

In de bijlagen hebben wij informatie opgenomen die wij vanuit de controlestandaarden of andere regelgeving aan u moeten melden.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Maatschappelijke ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Controleverschillen

Materialiteit

Onze controle is gericht op het ontdekken van materiële fouten in de jaarstukken. Via de controleverklaring geven we aan dat de jaarrekening een getrouw en rechtmatig beeld geeft, hetgeen inhoudt dat wij een redelijke mate van zekerheid hebben dat de jaarrekening geen materiële fouten bevat.

Wij hebben een materialiteit gehanteerd van € 2,2 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op 1% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves (€ 226,5 miljoen). Wij hebben 1% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves als grondslag genomen, omdat op grond van artikel 2 lid 1 van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) de goedkeuringstolerantie voor de oordeelsvorming over de jaarrekening gesteld dient te worden op 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves.

Gecorrigeerde controleverschillen

Beschrijving van het controleverschil	Bedrag	Effect van deze bevinding op de evaluatie van de interne beheersomgeving	Referentie in dit verslag
Vrijval overlopende passiva Halve aansluiting A6	€ 900.000		Pagina 21
Verantwoording project Roggebot: onvolledige investeringen, onjuiste vooruitontvangen doeluitkering en onvolledige SiSa-verantwoording	€ 1.480.000	Wij hebben beoordeeld in hoeverre deze controleverschillen voortvloeien uit een tekortkoming in de interne beheersomgeving. Wij hebben geen tekortkomingen vastgesteld in het financiële afsluitingsproces.	Pagina 20
Voorziening Flevokust Haven te hoog verantwoord	€ 164.000		Pagina 14
Diverse reclassificaties	Diverse		Niet nader toegelicht in dit verslag

Tijdens onze controle hebben wij verschillen tussen bedragen, classificaties, presentatie en toelichtingen vastgesteld. Dit kan betrekking hebben op:

- ▶ De waardering of presentatie van posten van de jaarrekening;
- ▶ Zoals ze naar onze mening moeten worden gewaardeerd of gepresenteerd in overeenstemming met Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Maatschappelijke ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Controleverschillen

Ongecorrigeerde controleverschillen

Wij hebben de ongecorrigeerde controleverschillen met het college van Gedeputeerde Staten besproken. Wij zijn van mening dat alle verschillen door het management zouden moeten worden aangepast.

De ongecorrigeerde controleverschillen zien volledig toe op financiële rechtmatigheidsfouten. Deze kunnen gezien hun aard niet worden gecorrigeerd door het college van Gedeputeerde Staten.

Wij kunnen ons echter vinden in het standpunt van het college van Gedeputeerde Staten om deze niet aan te passen, gezien deze bedragen niet van materieel belang zijn voor het getrouwe beeld van de jaarrekening of niet gecorrigeerd kunnen worden (in het geval van financiële rechtmatigheidsfouten). De overwogen kwalitatieve factoren zijn:

- ▶ het effect op het resultaat voor en na bestemming;
- ▶ het effect op de balansposten, inclusief het eigen vermogen;
- ▶ het effect op significante toelichtingen, individuele items, sub totaal of totaal in de jaarrekening.

Beschrijving van het controleverschil	Bedrag	Effect van deze bevinding op de evaluatie van de interne beheersomgeving
Financiële rechtmatigheidsfout: inkopen en aanbestedingen	€ 2.453.000	Voor een nadere toelichting op onze geconstateerde bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot de interne beheersing rondom aanbestedingen verwijzen wij naar pagina's 9, 10, 11 en 12 van dit verslag.
Financiële rechtmatigheidsfout: kredietoverschrijding Food Forum	€ 484.000	Voor een nadere toelichting op onze geconstateerde bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot de interne beheersing rondom kredietoverschrijdingen verwijzen wij naar pagina 22 van dit verslag.

INHOUD

[Home](#)[Bijlagen](#)[Controleverschillen](#)[Onafhankelijkheid](#)[Verbonden partijen](#)[Weerstandvermogen en risicobeheersing](#)[Maatschappelijke ontwikkelingen](#)[Communicatie](#)[Verplichte communicatie](#)[SiSa-bijlage](#)

Bijlage: Wij zijn onafhankelijk

Onafhankelijkheid van onze klanten is één van de fundamenteën in ons beroep. Wij monitoren voortdurend dat wij voldoen aan de onafhankelijkheidseisen die op ons van toepassing zijn. Op basis hiervan bevestigen wij dat Ernst & Young Accountants LLP en de personen die deel uitmaken van het controleteam voldoen aan de geldende onafhankelijkheidseisen.

Dienstverlening

Wij hebben geen andere opdrachten verricht dan de controle van de jaarrekening 2021.

Financiële relaties

Financiële relaties kunnen betrekking hebben op relaties van EY als onderneming met provincie Flevoland, evenals relaties van individuen (persoonlijke onafhankelijkheid). Daarom voert EY werkzaamheden uit in Nederland en op onze buitenlandse locaties om vast te stellen of een covered person met betrekking tot provincie Flevoland of een EY-lidfirma verboden financiële regelingen heeft met provincie Flevoland. Er zijn geen bevindingen geconstateerd tijdens het boekjaar.

Andere onafhankelijkheidskwesties

Andere onafhankelijkheidskwesties kunnen bestaan uit:

- ▶ Zakelijke relaties
- ▶ Werkrelaties
- ▶ Andere persoonlijke relaties
- ▶ Geschenken en gastvrijheid
- ▶ Juridische procedures

Wij zijn niet op de hoogte van dergelijke kwesties die redelijkerwijs van invloed geacht kunnen worden te zijn op onze onafhankelijkheid met betrekking tot provincie Flevoland.

Gebruik van niet-EY-accountants en -specialisten

Wij hebben bij de uitvoering van onze wettelijke controle gebruikgemaakt van specialisten (onder meer voor de controle van de waardering van Flevokust Haven alsmede de waardering van de voorziening APPA). Deze specialisten hebben hun onafhankelijkheid aan ons bevestigd.

INHOUD

[Home](#)[Bijlagen](#)[Controleverschillen](#)[Onafhankelijkheid](#)[Verbonden partijen](#)[Weerstandvermogen en risicobeheersing](#)[Maatschappelijke ontwikkelingen](#)[Communicatie](#)[Verplichte communicatie](#)[SiSa-bijlage](#)

Bijlage: Verbonden partijen

Ten aanzien van de verbonden partijen van de provincie Flevoland hebben wij vastgesteld dat:

- ▶ de (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en de paragraaf Verbonden partijen;
- ▶ geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen die indicaties geven voor fraude;
- ▶ geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Naleving notitie verbonden partijen commissie BBV

In oktober 2016 heeft de commissie BBV haar notitie inzake verbonden partijen herzien. In deze notitie gaat de commissie BBV onder meer in op de definitie van verbonden partijen, de begrotings- en verslaggevingsvoorschriften voor verbonden partijen, rechtmatigheid en bestuur en toezicht.

Op grond van deze verslaggevingsvoorschriften dient in de paragraaf Verbonden partijen onder meer de (verwachte) omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar te worden opgenomen, alsmede de (verwachte) omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar.

In de paragraaf Verbonden partijen in de jaarrekening 2021 heeft de provincie Flevoland hiervoor – in lijn met de notitie verbonden partijen – een schatting aangehouden. Deze schatting is door de provincie Flevoland daarnaast toereikend toegelicht in de paragraaf verbonden partijen. Wij kunnen ons hierin vinden.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en
risicobeheersing

Maatschappelijke
ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, die informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2021 is gevoerd.

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen over de afgelopen jaren:

Weerstandsvermogen (bedragen x € miljoen)	Jaarverslag 2021	Jaarverslag 2020	Jaarverslag 2019
Beschikbare capaciteit (A)	15,3	13,8	12,1
Benodigde capaciteit (B)	9,9	9,3	9,7
Ratio weerstandsvermogen	1,5	1,5	1,2
Weerstandsvermogen (A-B)	5,4	4,6	2,4

De ratio tussen de beschikbaar en benodigde capaciteit bedraagt ultimo 2021 1,5. Hiermee kwalificeert de ratio (op basis van de interne nota weerstandsvermogen en risicobeheersing) als ruim voldoende (vorig jaar: ruim voldoende).

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Maatschappelijke ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Maatschappelijke ontwikkelingen: de rol van de accountant en het publiek belang

Eerder hebben wij al aan u gecommuniceerd over dit onderwerp, en de relevantie ervan voor uw provincie. In lijn met ons controleplan hebben wij onder andere toelichting gegeven op de opvolging van het onderwerp fraude in onze controle. Over dit onderwerp hebben wij u tevens een expert-sessie (in het kader van de Statenacademie) aangeboden.

Wij zien het ook als onze maatschappelijke plicht om u over bredere ontwikkelingen te blijven informeren. Daarom brengen wij graag in een notendop wederom een aantal in het oog springende ontwikkelingen onder de aandacht.

Aandacht voor Environmental, Social & Governance (ESG)

Een concreet voorbeeld betreft de uitgebreide duurzaamheids-gerelateerde rapportageverplichtingen (voor grote Nederlandse BV's en NV's op basis de groottecriteria zoals opgenomen in het Burgerlijk Wetboek) onder de Corporate Sustainability Reporting Directive vanaf boekjaar 2025, met bijbehorende verplichte assurance. Deze wetgeving is (nog) niet verplicht gesteld voor overheden. Desondanks adviseren wij u als provincie hierin een voortrekkersrol te nemen. Wij informeren u hier graag nader over.

Uitbreiding controleverklaring voor fraude en continuïteit

Fraude en continuïteit zijn onderwerpen die in het maatschappelijk verkeer de afgelopen tijd meer aandacht hebben gehad. In navolging daarop heeft de Koninklijke Nationale Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) in december 2021 wijzigingen in controlestandaard 700 met betrekking tot de verplichte rapportering over continuïteit en fraude in de controleverklaring goedgekeurd. Deze uitgebreide rapportering is verplicht vanaf verslagjaar 2022.

Wij hebben deze nieuwe regelgeving reeds toegepast in onze verklaring bij de jaarrekening 2021 en rapporteren daarin over de onderkende risico's voor fraude en continuïteit (bij de provincie de afweging of de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel zijn op te vangen) en hoe wij daaraan in de controle opvolging hebben gegeven.

Voor verdere informatie over de uitgebreidere rapportage in de controleverklaring verwijzen wij naar de brochure "Verplichte rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring bij de jaarrekening - wat betekent dit voor u als klant" van de Koninklijke Nationale Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en naar de "Continuïteitsgids" van de NBA.

Kwartiermakers en minister van Financiën

In navolging op wat wij eerder meldden wordt naar verwachting begin 2022 een definitieve set Audit Quality Indicators voorgesteld. Tevens is onderzoek gepubliceerd waarin invoeren van joint audits wordt afgeraden. De Monitoring Commissie Corporate Governance overweegt nog of een "Verklaring omtrent Risicobeheersing" van het management gevraagd zal worden en of de reikwijdte van de Code wordt aangepast.

In algemene zin blijft gelden dat van bestuurders en interne toezichthouders (en van accountants) verdergaande aandacht voor risicobeheersing en transparantie worden verwacht.

Wij blijven de ontwikkelingen volgen en zullen u blijven informeren over de impact daarvan. Wij treden indien gewenst ook graag verder met u in contact.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

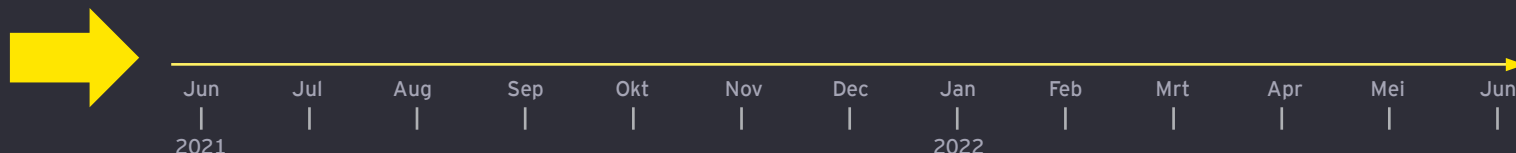
Weerstandsvermogen en
risicobeheersingMaatschappelijke
ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Communicatie met het directieteam, college Gedeputeerde Staten, de Statencommissie EMS en Provinciale Staten

Gedurende het jaar hebben wij de volgende besprekingen gehad met (een afvaardiging van) het directieteam (DT), GS en de Statencommissie Economie, Mobiliteit en Samenleving (EMS):

- ▶ 10 november 2021 (DT): tijdens deze bespreking is het controleplan en de managementletter doorgenomen.
- ▶ 15 november 2021 (GS): tijdens deze bespreking is het controleplan en de managementletter doorgenomen.
- ▶ 17 november 2021 (Statencommissie EMS): tijdens deze bespreking is het controleplan doorgenomen.
- ▶ 25 maart 2022 (DT): tijdens deze bespreking is het accountantsverslag doorgenomen.
- ▶ 29 maart 2022 (GS): tijdens deze bespreking is het accountantsverslag doorgenomen.
- ▶ 13 april 2022 (Integrale beeldvormende sessie): tijdens deze bespreking zullen wij het accountantsverslag met u doornemen.

Naast deze contactmomenten hebben wij gedurende het gehele controleproces (augustus 2021 tot en met april 2022) intensief contact gehad met de ambtelijke organisatie van de provincie Flevoland.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Maatschappelijke ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Verplichte communicatie (EU verordening 537/2014)

Onderwerp	Onze opmerkingen
Verklaring van onafhankelijkheid	Zie bijlage Onafhankelijkheid.
Belangrijkste bij de controle betrokken controle partners	Zie bijlage Onafhankelijkheid.
Gebruikmaken andere accountants en/of externe deskundigen	Zie bijlage Onafhankelijkheid.
Communicatie	Zie bijlage Communicatie.
Controleaanpak, timing van de controle, geïdentificeerde risico's en eventuele wijzigingen hierin	Onze controleaanpak is consistent met het controleplan zoals gecommuniceerd op 8 december 2021.
Controleaanpak balans- en exploitatieposten	We hebben conform voorgaand jaar een gegevensgerichte aanpak gehanteerd voor alle balans en exploitatieposten.
Materialiteit	Zie bijlage Controleverschillen.
Toelichting en documentatie	Door het bestuur zijn ons alle vereiste toelichtingen en documenten verstrekt.
Relevante zaken voor onze beoordeling van afweging van het College van Gedeputeerde Staten of de provincie de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op kan vangen	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen serieuze bedreiging geïdentificeerd van de mogelijkheid van de provincie om de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Wij verwijzen naar de bijlage 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' voor een nadere toelichting.
Eventuele significante tekortkomingen in het interne financiële controlesysteem	Wij hebben geen significante tekortkomingen in het interne financiële controlesysteem geconstateerd.
Niet-naleving of vermoedelijke niet-naleving van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen	Wij hebben geen niet-naleving van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen geconstateerd, anders dan reeds in dit verslag toegelicht als zijnde financiële rechtmatigheidsfouten).

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Maatschappelijke ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Verplichte communicatie (EU verordening 537/2014)

Onderwerp	Onze opmerkingen
Significante kwesties, zoals besproken met het management, met betrekking tot onze benoeming of continuering	Geen.
Significante moeilijkheden die tijdens de wettelijke controle zijn ondervonden, significante kwesties die voortvloeien uit de wettelijke controle en die zijn besproken, of waarover is gecorrespondeerd, met het management; en andere kwesties die voortvloeien uit de wettelijke controle en die, naar het professionele oordeel van de auditor, van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslagleggingsproces	Geen.
Significante problemen in de omgang met het management tijdens de controle	Geen.
Significante verslaggevingsrichtlijnen, inclusief kwalitatieve aspecten en onze beoordeling van toelichtingen door het management	Naar onze mening zijn de verslaggevingsrichtlijnen acceptabel en consistent toegepast. Tevens zijn de transacties in de juiste periode verantwoord en op juiste wijze toegelicht.
Zijn materiële alternatieven voor in verslaggevingsrichtlijnen besproken met het management	Geen.
Significante schattingen, inclusief onze conclusie over de redelijkheid	Wij hebben geen bevindingen te rapporteren.
Significante ongebruikelijke transacties	Op basis van onze controle hebben wij geen significante ongebruikelijke transacties geïdentificeerd, welke zich buiten het kader van de normale bedrijfsvoering van de provincie Flevoland bevinden.
Complexe zaken waarvoor consultatie buiten het controleteam nodig is	Wij hebben de volgende zaken met ons bureau vaktechniek geconsulteerd: ► Oordeel met beperking betreffende de rechtmatigheid van de jaarrekening.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Maatschappelijke ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Verplichte communicatie

Onderwerp	Onze opmerkingen
Gecorrigeerde onjuistheden/afwijkingen met betrekking tot rekeningen en openbaarmakingen	Zie bijlage Controleverschillen.
Niet gecorrigeerde onjuistheden/afwijkingen met betrekking tot rekeningen en openbaarmakingen die door het management als immaterieel worden beschouwd	Zie bijlage Controleverschillen.
Fraude en niet-naleven van de wet- en regelgeving	Wij hebben geen indicaties op fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving geconstateerd, anders dan reeds in dit verslag toegelicht als zijn definanciële rechtmatigheidsfouten).
Voorafgaande goedkeuring van diensten door de Statencommissie EMS	Geen.
Overige belangrijke observaties	Geen.
Schriftelijke bevestiging van het College van Gedeputeerde Staten	Wij hebben het College van Gedeputeerde Staten gevraagd om een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening (letter of representation). Deze hebben wij op 6 april 2022 ontvangen. Er zijn geen aanvullingen opgenomen ten opzichte van de standaardtekst.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Maatschappelijke ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: Verplichte communicatie

De verantwoordelijkheden van de accountant

Verantwoordelijkheden ten aanzien van de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening voor 2021 van provincie Flevoland gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met de van toepassing zijnde grondslagen van financiële verslaggeving, zijnde het BBV. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring over de jaarrekening te verstrekken.

Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het 'Controleprotocol 2011 en volgende jaren' dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 7 december 2011 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen/

De aard van onze opdracht is nader uiteengezet in onze opdrachtbevestiging (d.d. 8 november 2021). Het tijdspad van onze werkzaamheden is opgenomen in ons controleplan (d.d. 8 december 2021).

Provincie Flevoland heeft volledige medewerking verleend en heeft ons alle gevraagde toelichtingen en documenten verstrekt.

Verantwoordelijkheden ten aanzien van fraude en niet-naleven van wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna onregelmatigheden) berust zowel bij Provinciale Staten als bij het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland. Het is van belang dat het college van Gedeputeerde Staten, onder toezicht van Provinciale Staten, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden. Hierdoor kunnen de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten, fraude (Standaard 240) of non-compliance (Standaard 250) bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt. Zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals het identificeren van risico's, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude. Het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

INHOUD

[Home](#)
[Bijlagen](#)
[Controleverschillen](#)
[Onafhankelijkheid](#)
[Verbonden partijen](#)
[Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#)
[Maatschappelijke ontwikkelingen](#)
[Communicatie](#)
[Verplichte communicatie](#)
[SiSa-bijlage](#)

Bijlage: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2021 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw provincie samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2022 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2021	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro	Toelichting fout/onzekerheid
C13	Specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed	Geen	-	Niet van toepassing
C26	Culturele voorzieningen provincies 2020 tranche 1 en 2	Geen	-	Niet van toepassing
C41	SPUK Flexibele inzet woningbouw	Geen	-	Niet van toepassing
C99	Verzameluitkering BZK	Geen	-	Niet van toepassing
D13	Regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'	Geen	-	Niet van toepassing
E1	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2020	Geen	-	Niet van toepassing (1)
E10	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes	Geen	-	Niet van toepassing
E12	Regeling specifieke uitkering N-wegen	Geen	-	Niet van toepassing
E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	Geen	-	Niet van toepassing
E29	Incidentele specifieke uitkering Realisatie N307/Roggebotsluis ihkv IJsseldelta fase 2	Geen	-	Niet van toepassing
E52	Beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer 2021	Geen	-	Niet van toepassing (2)

(1): De provincie Flevoland heeft in overeenstemming met het 'Addendum bij invulwijzer - E1: Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2020' d.d. 22 januari 2021 de indicatoren voor deze specifieke uitkering in de SiSa-bijlage om concurrentiegevoelige redenen niet ingevuld. De provincie dient deze gegevens in overeenstemming met de in het addendum opgenomen procedure separaat aan te leveren bij het CBS en IenW.

(2): Wij merken op dat de provincie Flevoland voor de verantwoording van deze specifieke uitkering afhankelijk is van te ontvangen verantwoordingsinformatie van derden, zijnde het OV-bedrijf. Omdat de provincie Flevoland de verantwoordingsinformatie over 2021 nog niet heeft ontvangen, heeft de provincie in lijn met de gepubliceerde Q&A 2020 van het ministerie van BZK (d.d. 29 maart 2021) bij diverse bestedingsindicatoren een bedrag van nihil ingevuld, daar eindverantwoording in 2022 zal plaatsvinden.

INHOUD

Home

Bijlagen

Controleverschillen

Onafhankelijkheid

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen en
risicobeheersing

Maatschappelijke
ontwikkelingen

Communicatie

Verplichte communicatie

SiSa-bijlage

Bijlage: SiSa-bijlage

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2021	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro	Toelichting fout/onzekerheid
E56	Tijdelijke stimuleringsregeling doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021	Geen	-	Niet van toepassing
F11	MKB Deals	Geen	-	Niet van toepassing
F12	Regionale MIT-regeling 2018,2019,2020	Geen	-	Niet van toepassing
F14	Regionale MIT-regeling 2021	Geen	-	Niet van toepassing
L7	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	Geen	-	Niet van toepassing
L13	Scholingsfonds Maritiem Noordelijk Flevoland IJsselmeer	Geen	-	Niet van toepassing
L16	Programma Natuur	Geen	-	Niet van toepassing

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: oordeel met beperking

Strekking controleverklaring getrouwheid: goedkeurend